

Sa-l cunoastem mai bine pe Jean-François Millet

Jean-François Millet s-a nascut la data de 4 octombrie 1814 în localitatea Gruchy, în apropiere de Cherbourg, într-o familie foarte unită de tarani modesti, nu săraci însă, care aveau gustul lecturii și respectul cunoasterii. În acest cadru va primi el educația sa solida. Cultura sa va atrage, de-a lungul întregii sale vieți, admiratia prietenilor și vizitatorilor sai.

Tatal sau observa talentul pe care fiul sau îl dovedește pentru desen și îl încurajează în cultivarea acestuia. În anul 1833 îl inscrie la Cherbourg în atelierul pictorului de școală David Dumouchel, iar în anul 1837, grăție mentorilor sai, orașul Cherbourg îi oferă o bursă pentru a urma Școala de Belle - Arte din Paris unde se înscrie în atelierul lui Paul Delaroche, pictor de tablouri istorice.

În ciuda unui succes obținut la Salon în lipsa resurselor financiare, el revine la Cherbourg unde devine portretist. În 1841, pictorul se casatorește cu Pauline-Virginie Ono și se întoarce la Paris pentru a trai alături de aceasta. La moartea soției sale, în anul 1844, el revine la Cherbourg pe care îl parasește ulterior definitiv în anul 1845, împreună cu Catherine Lemaire, o servitoare devenită iubită sa pe care nu o va parasi niciodată.

Ulterior, apără anul 1849 și odată cu aceasta epidemia de holera. Millet, Catherine și cei trei copii ai lor pleacă împreună cu familia Jacque să caute refugiu la liziera padurii Fontainebleau, la Barbizon, mic satul al Campiei Chailly, loc în care pictorii veneau să muncească « după un model ». Plecat pentru câteva săptămâni, el va rămâne aici (la Barbizon) toată viața să și tot aici își va desăvârși esența operelor sale. Aici este locul unde el va găsi el un spațiu, un peisaj, prieteni, un satuc de tarani care îi vor reaminti de satul natal și o ambianță tipică de pictori, care, asemenea lui, luptau pentru a impune un curent cunoscut ceva mai tarziu sub numele « Școala de la Barbizon ».

La sosirea în Barbizon, el închiriază o mică casă și o magazie pe care le amenajează ca atelier de lucru. Către ani mai târziu, el anexeză atelierului alte două camere deja existente, sala de mese și bucătaria (pe vremuri atelierul lui Charles Jacque). Nu mai există nicio urmă a micii case care a devenit ruina.

În acest satul de tăietori de lemn și lucrători ai pământului, el va trăi între atelierul său și grădina sa de zarzavaturi, alături de cei nouă copii ai săi, și nu va inceta niciun moment să reflecteze la legăturile existente între om și natură.

Foarte slabit, el moare în această casă pe 20 ianuarie 1875. Cu trei săptămâni înainte, preotul a acceptat să-l casatorească religios cu Catherine Lemaire, mama celor nouă copii ai săi cu care se căsătorește civil în 1853, la câteva luni după moartea mamei sale.

Acum incepe vizita dumneavoastră Casa-atelier a lui Jean François - Millet

Casa memorială, muzeu sentimental, colecție particulară, vizita dumneavoastră nu poate avea un scop precis. Autenticitatea locului, ambienta pastrată, « frumoasa lumina » precum și intimitatea spațiului dă valoare acestei vizite.

Pentru a va înlesni firul unei simple plimbări printre obiecte și tablouri, va oferim câteva indicații cu privire la spațiul.

1. ATELIERUL

Aici, în acest atelier, orientat către nord, este locul în care Millet a elaborat principalele sale capodopere: Angelus, Strangatoarele, Omul cu sapa, Semanatorul, Grijă maternă, Primăvara... . Millet a amenajat de-a lungul anilor acest spațiu care initial nu era decât o magazie. Astfel, fereastra de sticlă, acoperisul de tigla și podeaua sunt lucruri facute la inițiativa pictorului care și-a instalat sevaletul sau într-un spațiu atât de anotș pe care el îl numea « broscaria » sa.

În aceasta sală, ramasă în starea în care văduva și moștenitorii săi au lăsat-o, veți fi surprinși să simțiți prezența impalpabilă a pictorului: din însăși lumina tablourilor sale. Caci Millet picta în atelierul său scene pe care le compunea plecând de la amintiri, observații și desene schitătice, de la manechine îmbrăcate sau, cel mai adesea, de la modele vii. Ii placea să le ofere acestora permanentă, să opreasca gesturile și miscările omului implicat în munca, iar pentru a le da o dimensiune universală, schita « în silueta », « creionă » personajele sale.

Maestru al clarului-obscur și al zonelor de umbra, el știa de asemenea să dea valoare tablourilor sale prin nuante delicate și atingeri rafinate.

« Fiu de taran și pictor de tarani », el era, alături de Eugène Delacroix, unul dintre cei mai cultivati artiști ai vremurilor respective.

O fotografie a « Frumoasei Maria » facuta de Esparcieux-tatal, pastrează amintirea celei care va fi - la cei 17 ani ai săi - Angelus. În raport cu sevaletul, ea se află deasupra unui vapor, fiind evocarea pescarilor care erau folosiți la Hague, în Normandia, taramul natal al artistului și pentru care el va pastra totdeauna amintiri nostalgice.

O altă fotografie, datorată fiului lui Karl Bodmer, arată atelierul în starea sa originală și oferă o bună imagine a ambianței care există în acest loc pe vremea lui Millet.

De fiecare parte a usii de la intrare, două plăci compuse din 24 de portrete, prezintă precursorii, contemporanii și continuatorii acestui spațiu artistic pe care un critic englez îl numea - pentru a-l diferenția de Scoala de la Fontainebleau- Scoala de la Barbizon. Printre ei se numără și primii susținători ai lui Millet, eminentul

Theodore Rousseau, cei doi prieteni americani veniti din Boston, William Morris si William Babcock care au contribuit in mare masura la gloria sa internationala si extraordinarii Alfred Sensier (care a fost in aceeasi masura agent, proprietar si prieten), Diaz, Charles Jacque, Ziem, Barye, Troyon, la care pot fi asociati alti cativa comercianti si critici de arta cum ar fi Théophile Gautier, Edmond About, Castagnary si Th. Silvestre. Aceasta « nebuloasa » de admiratori - primul si al doilea cerc al unui public care va cunoaste o continua expansiune incepand cu anul 1860 - a definit legenda lui Millet, pictor de tarani.

De asemenea, este notabil faptul ca pe cele doua placi se afla si romani Nicolae Grigorescu si Ion Andreescu, pictori care si-au manifestat talentul artistic in aceste locuri.

In aceeasi masura colectionar, Millet a strans toate genurile de obiecte. Un cap din antichitatea egipteană si mai multe opere ale lui Pieter Bruegel cel Batran au trecut prin mainile sale. El era atasat de asemenea de gravurile japoneze, scenele medievale, desenele lui Delacroix si gravurile lui Rembrandt.

Marturie a acestei curiozitati sunt cele doua obiecte de arta populara (apartenind seriei « sa nu vezi nimic », « sa nu auzi nimic » , « sa nu spui nimic »). Cele doua obiecte, pentru care el manifesta o grija deosebita, il ajutau sa aiba o maniera proprie de a exista. El urmarea sa reconstituie astfel un « univers Millet » care oferea tot farmecul acestei case.

Cu exceptia reproducерii fidele a marelui Theodore Rousseau, facuta de Eugène Masson si copiile celor doua pasteluri ale lui Millet, realizate de Lucien Lepoittevin, toate operele din incinta atelierului sunt originale.

Vincent van Gogh, care tinea la el ca la un fel de tata, va spune ceva mai tarziu: « Pentru mine, Millet este pictorul modern prin excelenta, datorita caruia orizontul ni s-a deschis in fata ».

2. SALA DE MESE

De dimensiuni modeste, echipata cu un semineu (decorata ulterior cu medalioane reproduse dupa David d'Angers), cu o fereastra ce avea vedere spre gradina si spre scara si, in cele din urma, orologiu oprit la ora 6 (ora la care Millet a murit), aceasta camera este in mod deosebit emotionanta. Se poate vedea cu usurinta, fara a fi nevoie de o pledoarie sau un comentariu amanuntit, caracterul stoic si gustul plin de sobrietate al celui care locuia acest camin (pictorul in saboti), inconjurat de sotia sa, cei noua copii, fratele sau, servitoarea si prietenii aflati in vizita.

Fotografiile, autoportretele, o pictura realizata de Achile Deveria, o paleta, o carte de liturghie si diversele documente arata ca, in spatele unei barbi de artist si a unei priviri melancolice care exprima permanent « raul de tara », se ascundeau o sensibilitate iesita din comun.

Acuarelele, gravurile, in diversele lor stari, picturile, schitele pe panza, dovedesc dexteritatea pictorului si capacitatea sa de a surprinde momentul oportun pentru a-i da o valoare aproape mitica.

Chiar daca aceste marturii emotionante nu au decat o valoare anecdatica, cu exceptia marilor lucrari artistice care se afla la muzeele Orsay, din Boston, din Philadelphia sau la Ermitaj, artistul Millet in integralitatea sa, se afla aici, in incinta acestei case...

De vazut : pe semineu, opere de arta ale lui Antoine Barye si Rosa Bonheur.

Millet era fascinat de fotografie; el colectiona carti postale si reproduceri de opere de arta si insista ca operele sale sa faca obiectul reproducatorilor fotografice. El insusi accepta cu bucurie sa fie fotografiat si, ceea ce se stie mai putin, incerca personal sa faca acest lucru. Trei din placile sale, conservate la Biblioteca Nationala, au permis tiraje numerice foarte bune. Biografii sai nu au vorbit insa niciodata despre aceste lucruri.

3. BUCATARIA - SPATIU GALERIE (SALA GEORGES RICHARD)

Ea datoreaza numele sau lui Georges Richard care, intre anii 1952 si 2002, si-a consacrat activitatea in scopul intretinerii si animarii acestei case.

Aceasta sala, care a reprezentat unul din atelierele lui Charles Jacque si care a fost sala comună a familiei Millet după anul 1860, a devenit sala de expoziție și punctul de vânzare al Casei-Atelier Jean - François Millet.

Dupa moartea lui Millet, ea a fost ornata cu un tavan decorativ si cu un semineu in stil italian, construite de Gallici care a lucrat si pentru Castelul Fontainebleau si ornate cu o rafaelica « Madona si copilul ».

Veti gasi in aceasta sala gravuri, figurine, carti, carti postale si opere originale din secolul 19, expuse spre vanzare.

O expoziție-vânzare temporară cu diverse teme este organizată periodic. Pictorii care expun aici sunt contemporani, scopul fiind continuarea istoriei peisajului francez asa cum Scoala de la Barbizon a inceput sa-l graveze.

VA MULTUMIM PENTRU VIZITA DUMNEAVOAESTRA !!!